

UDKAST

Uddrag af ændringer af vejledning om udbetaling af dagpenge vedr. frivilligt, ulønnet arbejde (Til §§ 11 og 13)

Til § 11

Arbejde

Ved arbejde forstås aktiviteter, som medfører indtægt eller efter sin art normalt medfører indtægt.

Arbejde, som et medlem udfører i en periode med dagpenge, medfører fradrag. Det har ingen betydning, hvornår arbejdet udføres. Det har heller ingen betydning, om arbejdet medfører en aktuell eller senere indtægt eller slet ingen indtægt.

Reglen gælder for lønarbejde, arbejde som selvstændig erhvervsdrivende og arbejde i ægtefælles/samlevers virksomhed, forskningsarbejde mv.

Arbejde som døgnplejer er også omfattet af reglen om fradrag. Den del af plejevederlaget, der er plejeløn, medfører fradrag i dagpengene. Skattefri godtgørelse af udgifter til kost og logi skal ikke medføre fradrag.

Det afgøres efter reglerne i bekendtgørelse om drift af selvstændig virksomhed, om et arbejde skal anses for selvstændig virksomhed eller lønarbejde.

Frivillige aktiviteter

Ved frivillige aktiviteter forstås aktiviteter, som ikke medfører indtægt, og som ikke kan udbydes som almindeligt lønarbejde.

I modsætning til arbejde medfører frivillige aktiviteter ikke fradrag. Det gælder uanset hvor de udføres. Det vil f.eks. være aktiviteter, der foregår i frivillige organisationer, foreninger eller lignende, og som ikke kan udbydes som almindeligt lønarbejde. Men det kan også være uden for en frivillig organisation mv. som f.eks. forældreweekend i en børnehave.

Det er uden betydning, hvornår den frivillige aktivitet udføres.

Frivillige aktiviteter må ikke indeholde noget erhvervs-mæssigt eller økonomisk element og karakteriseres ved at være ulønnede aktiviteter, som udelukkende er interessebestemt for den enkelte person.

Den frivillige aktivitet skal være ulønnet

Der må ikke være tale om nogen form for aflønning, heller ikke i form af honorarer eller diæter.

Den frivillige aktivitet anses for ulønnet, selvom medlemmet modtager beløb til dækning af udokumenterede udgifter, der er forbundet med aktiviteten og som efter ligningslovens regler ikke er skattepligtige. Disse beløb medfører ikke fradrag.

Overstiger de beløb, der udbetales, de fastsatte takster, bliver beløbene skattepligtige og medfører derfor fradrag for det fulde beløb. Fradraget i dagpengene beregnes efter § 24 ved, at beløbet omregnes med omregnings-satsen til timer.

A-kassen kan anmode medlemmet om på tro og love at skrive under på, at de beløb, hvormed godtgørelsen udbetales, ikke er højere end de fastsatte takster. Udgifter refunderet efter regning medfører ikke fradrag.

Eksempler

Som eksempler på frivillige aktiviteter der udføres uden for frivillige organisationer, foreninger eller lign. kan nævnes:

- Nabohjælp.
- Lokalt privat vagtværn, fx »Natteravnene«.

- Forældreaktiviteter i børneinstitutioner, fx forældreweekend.

Som eksempler på frivillige aktiviteter i frivillige organisationer, foreninger eller lign. kan nævnes:

- Deltagelse i kollektive, kulturelle foreninger, f.eks. amatørteater, bridgeklubber og andre lignende hobbyforeninger.
- Ekspedition i genbrugsbutikker under f.eks. Dansk Røde Kors.
- Almindelige forefaldende aktiviteter i sociale cafeer, medborgerhuse, væresteder, som f.eks. servering, lave kaffe, hjælpe til med at lave mad, snakke med gæsterne mv.
- Aktiviteter i humanitære organisationer, herunder f.eks. tøjsortering.
- Besøgsven.
- Aflastning af pårørende til syge i eget hjem, f.eks. via en aflastningstjeneste eller vågekonetjeneste.
- Idrætsaktiviteter, herunder træner og holdleder i foreninger, hvor det ikke er sædvanligt at ansætte lønnede trænere/holdledere. Det kan også være øvrige aktiviteter, hvor det ikke er sædvanligt at ansætte personale, som f.eks. forberedelse og afholdelse af foreningsdage eller møder, eller forberedelse og afholdelse af idrætsaktiviteter, herunder træjevask eller stævne/kampafholdelse.
- Indsamling til f.eks. nødhjælpsorganisationer.
- Spejderleder.
- Rådgivning, herunder telefonrådgivning, der ikke kræver eller forudsætter særlig uddannelse.
- Samtale og hjælp af ikke-økonomisk art til socialt udsatte mennesker i f.eks. Sct. Nicolai Tjenesten.
- Bistand i forbindelse med afholdelse af events, f.eks. motionsløb, lejre og lign, hvor det ikke er sædvanligt at ansætte lønnet personale.

Vurdering af hvorvidt der er tale om frivillig aktivitet eller arbejde

Når a-kassen vurderer, hvorvidt der er tale om en frivillig aktivitet eller frivilligt, ulønnet arbejde kan forskellige forhold indgå i vurderingen.

Det kan f.eks. have betydning, om der er tale om en frivillig aktivitet eller et arbejde, der normalt ikke ville blive udført, hvis ikke den frivillige arbejdskraft varetog opgaven.

Hvis den frivillige aktivitet eller arbejdet er planlagt til på længere sigt at udvikle sig til lønnet arbejde for den ledige eller andre, der varetager den ulønnede opgave, kan dette tale for, at der er tale om arbejde, som kan udbydes som almindeligt lønarbejde.

Det kan også have betydning for vurderingen om udførelsen af aktiviteten eller arbejdet forudsætter en særlig uddannelse. Hvis opgaven kan udføres af andre med en anden faglig baggrund eller uden faglig baggrund, har det dog ingen betydning, at medlemmet har en faglig uddannelse, der er relevant for udførelsen af opgaven.

Ved vurderingen af, om en frivillig aktivitet eller et arbejde efter sin art kan udbydes som lønarbejde, har det betydning, om den frivillige aktivitet eller arbejdet i den pågældende organisation udføres af lønnede medarbejdere, eller om det normalt er lønnede medarbejdere, der udfører den frivillige aktivitet eller arbejdet i lignende organisationer, foreninger mv. Det vil sige organisationer, foreninger mv., der har tilsvarende formål, omfang og organisering. F.eks. vil opgaver som træner/holdleder i foreninger, hvor det ikke er sædvanligt at ansætte lønnede trænere/holdledere betragtes som "frivillige aktiviteter", mens det i foreninger, hvor det er sædvanligt at ansætte lønnede trænere, vil betragtes som "frivilligt, ulønnet arbejde".

Der henvises i øvrigt til afsnittet om frivilligt, ulønnet arbejde under § 13.

Til § 13

Generelt om frivilligt, ulønnet arbejde

Som det fremgår af § 11 i bekendtgørelsen, er der en generel regel om, at arbejde medfører fradrag. Arbejde forstås som aktiviteter, der enten medfører indtægt eller efter sin art normalt medfører indtægt.

Frivilligt, ulønnet arbejde medfører derfor som udgangspunkt også fradrag, men det er muligt at udføre frivilligt, ulønnet arbejde uden fradrag inden for en timebegrænsning i visse situationer. Et medlem kan som udgangspunkt udføre frivilligt, ulønnet arbejde i op til 44 timer om måneden uden fradrag i dagpengene, såfremt arbejdet udføres hos frivillige organisationer, foreninger eller lignende.

Frivilligt, ulønnet arbejde, der udføres i offentlige, private eller socialøkonomiske virksomheder, medfører fradrag fra første time.

Ved vurderingen af om medlemmet må udføre frivilligt, ulønnet arbejde uden fradrag i ydelsen, skal a-kassen for det første vurdere, hvilken type af opgave, medlemmet ønsker at foretage.

Er der tale om "frivillige aktiviteter", som omfattet af § 11, stk.4, er medlemmet ikke omfattet af reglerne om fradrag i forbindelse med frivilligt, ulønnet arbejde, herunder timebegrænsningen. Medlemmet vil derfor kunne udføre den frivillige aktivitet uden fradrag – uanset hvor denne aktivitet udføres.

Hvis a-kassen vurderer, at det ikke er en frivillig aktivitet, men en aktivitet, som kan udbydes som almindeligt lønarbejde, så skal a-kassen undersøge om arbejdet foregår i en frivillig organisation, forening eller lignende.

Såfremt a-kassen vurderer, at det er tale om frivilligt, ulønnet arbejde i en frivillig organisation mv, skal a-kassen vurdere om der er tale om opgaver, som kan betegnes som primær drift eller vedligeholdelse. Se yderligere nedenfor, herunder "Til stk. 4-6".

Bestemmelsen indebærer ingen ændringer i et medlems pligt til at stå til rådighed for arbejdsmarkedet. En dagpengemodtager, der udfører frivilligt, ulønnet arbejde, har fortsat pligt til at stå til rådighed for arbejdsmarkedet, jf. lovens § 62.

Deltagelse i f.eks. kurser som led i arbejdet er uden betydning for retten til dagpenge.

Det frivillige, ulønnede arbejde skal derudover blive udført i Danmark. Denne betingelse er ikke til hinder for, at medlemmet kan deltage i arbejde, der foregår i Danmark, men hvor dele af f.eks. en organisations projekter foregår i udlandet. Et arbejde planlagt til delvist at foregå i udlandet, kan medlemmet være omfattet af reglerne i den periode, hvor arbejdet foregår i Danmark.

Der henvises i øvrigt til afsnittet om frivillige aktiviteter under § 11 i forhold til grænsen mellem frivillige aktiviteter og frivilligt, ulønnet arbejde.

Arbejdet skal være ulønnet

Arbejdet skal være ulønnet. Der må ikke være tale om nogen form for aflønning, heller ikke i form af honorarer eller diæter.

Arbejdet anses for ulønnet, selvom medlemmet modtager beløb til dækning af udokumenterede udgifter, der er forbundet med arbejdet, og som ikke er skattepligtige. Disse beløb medfører ikke fradrag.

Overstiger de beløb, der udbetales, de fastsatte takster, bliver beløbene skattepligtige og medfører derfor fradrag for det fulde beløb. Fradraget i dagpengene beregnes efter § 24 ved, at beløbet omregnes med omregningssatsen til timer.

A-kassen kan anmode medlemmet om på tro og love at skrive under på, at de beløb, hvormed godtgørelsen udbetales, ikke er højere end de, som fremgår af ligningslovens regler. Udgifter refunderet efter regning medfører ikke fradrag.

Frivillige organisationer, foreninger mv.

Til stk. 2

En frivillig organisation, forening eller lignende på dagpengeområdet skal opfylde følgende betingelser:

- 1) Den er frivilligt grundlagt, dvs. at den ikke må være fastlagt i lovgivningen, og organisationen skal kunne beslutte at nedlægge sig selv.

Begrebet skal forstås således, at organisationen, foreningen eller lign. er oprettet på privatretligt initiativ – altså at det ikke lovgivningsmæssigt direkte eller forudsætningsvist fremgår, at denne skal oprettes. Således vil f.eks. en a-kasse ikke kunne opfylde dette krav, da den godt nok er privat, men har forpligtigelser, som følger af lovgivningen, dvs. dens eksistens er forudsat i lovgivningen.

Desuden skal organisationen, foreningen eller lign. kunne opløse sig selv. Det er uden betydning, om der i den konkrete organisation, forening eller lign. evt. foreligger vedtægtsbestemmelser herom.

- 2) Dens primære formål er ikke at skabe overskud (organisationen skal være "non-profit"), og et evt. overskud må ikke udloddes til "ejerne" som f.eks. foreningens medlemmer eller andre, men skal investeres i opfyldelse af organisationens mål.

En non-profit organisation, forening eller lign. betragtes som en "ikke-erhvervsdrivende-forening", som ikke må fremme medlemmernes økonomiske interesser gennem erhvervsdrift. Heri ligger, at et evt. overskud ikke må udloddes til »ejerne«, f.eks. foreningens medlemmer eller andre, men at overskuddet skal investeres i opfyldelse af organisationens/foreningens mål. Tilsvarende gælder i forbindelse med organisationens/foreningens evt. opløsning. Her må det være et krav, at evt. overskud f.eks. gives til lignende organisationer, foreninger mv. eller almennyttige formål.

- 3) Det frivillige arbejde er en betydningsfuld del af organisationens grundlag. Mindstekravet er, at bestyrelsen yder en ulønnet, frivillig indsats.

Dette udelukker ikke, at der ved siden af den frivillige ulønnede indsats i foreningen kan være lønnet beskæftigelse af betydelig omfang i forhold til organisationens/foreningens samlede aktiviteter.

Hvis en organisation, forening eller lign. f.eks. har en lønnet bestyrelse, men hvor lokalafdelinger består af ulønnede bestyrelsesmedlemmer, betragtes mindstekravet som opfyldt, hvis det frivillige, ulønnede arbejde udføres i regi af lokalforeningen.

- 4) Der er frivilligt medlemskab. Heri ligger naturligt, at medlemmerne eller deltagerne ikke ved lov eller aftale er pålagt eller er forpligtet til at være medlem/deltager i organisationen, mv.

En frivillig organisation, forening eller lignende kan f.eks. være en organisation med et socialt eller humanitært sigte inden for det sociale og sundhedsmæssige område, hvor det frivillige, ulønnede arbejde tager sigte på at give enkeltindivider eller grupper en øget velfærd og omsorg eller tager sigte på at løse velfærdsproblemer. Øget velfærd kan være af helbreds-, forsørgelses- eller omsorgsmæssig karakter, der tilvejebringes gennem vejledning, medmenneskelig kontakt eller ved at viderebringe egne oplevelser og erfaringer. Det kan f.eks. være et kvindecenter eller en kriselinje.

Frivilligt, ulønnet arbejde kan også udføres inden for kirkelige foreninger, kollektive eller kulturelle foreninger, sportsforeninger, beboerforeninger og miljøorganisationer.

Det er uden betydning, om organisationen, foreningen mv. helt eller delvist er finansieret af offentlige midler, eller om arbejdet udføres uden for en organisation. Frivilligt, ulønnet arbejde i dette regi kan f.eks. udføres af personer med tidligere misbrug, pårørende mv. eller personer der samarbejder om en fælles sag.

Såfremt de ovenstående betingelserne er opfyldt, vil det forhold, at en privat erhvervsvirksomhed yder støtte til en frivillig organisation, forening eller lignende ikke ændre på, at der er tale om en frivillig organisation, forening eller lignende og ikke en privat erhvervsvirksomhed. Den private erhvervsvirksomhed kan yde støtte i form af:

- 1) kontant donation,
- 2) naturalydelse og andre effekter til brug for den frivillige organisations virke,
- 3) hjælp til administration (herunder markedsføring, sædvanlig administration m.v.) eller anden type støtte eller samarbejde.

Et medlem, der udfører frivilligt, ulønnet arbejde i en frivillig organisation mv., som samarbejder med en privat erhvervsvirksomhed, kan som udgangspunkt udføre arbejdet uden fradrag inden for timebegrænsningen. Hvis medlemmet udfører frivilligt, ulønnet arbejde for den private erhvervsvirksomhed, vil dette medføre fradrag fra første time.

Eksempler på frivilligt ulønnet arbejde

Som eksempler på frivilligt, ulønnet arbejde, som kan udføres i op til 44 timer om måneden uden fradrag, kan nævnes:

- Socialrådgiver på krisecenter.
- Jurist i retshjælp.
- Rådgivning, herunder telefonrådgivning, der kræver eller forudsætter en særlig uddannelse.
- Fitness instruktør, såfremt arbejdet udføres i en frivillig organisation mv.
- Lektiehjælp i en frivillig organisation mv.
- Dagligt salg af varer mv. i foreningskiosk eller lign.

For så vidt angår ombud og offentlige og private hverv, henvises til reglerne herom. Det følger modsætningsvis af § 16, at såfremt der ikke udbetales vederlag, skal der ikke ske fradrag i dagpengene. Se afsnit "Til § 16".

Primær drift og vedligeholdelse

Til stk. 4

Arbejde, der vedrører primær drift og vedligeholdelse, medfører som udgangspunkt fradrag fra første time. Dette gælder dog ikke, hvis aktiviteten falder ind under bestemmelserne i enten § 13, stk. 5, eller § 13, stk. 6.

Ved *primær drift* forstås i denne sammenhæng arbejde eller funktioner, der er med til at sikre organisationens overordnede, administrative drift.

Som eksempler på primære driftsopgaver kan nævnes:

- centrale organisatoriske og ledelsesmæssige funktioner som f.eks. personaleadministration, herunder ansættelse og afskedigelse,
- økonomi- og organisationsstyring,
- administrationsopgaver
- bogholder/bogføring
- sekretær
- revisor
- arbejde med udvikling af IT systemer, herunder udvikling og vedligeholdelse af hjemmeside

Ved primær drift forstås også arbejde eller andre opgaver, som en offentlig myndighed er forpligtet til at udføre. Det kan f.eks. være udbringning af mad til ældre hjemmeboende.

Ved *vedligeholdelse* forstås i denne sammenhæng funktioner, der er med til at sikre, at de fysiske rammer er i orden. Her tænkes særligt på arbejde, der er med til at sikre tilførsel af vand, varme eller elektricitet, og dermed arbejde, som forudsætter, at den enkelte er i besiddelse af en autorisation. Arbejde, der kræver autorisation som f.eks. vvs-installatør eller elektriker, medfører altid fradrag fra første time.

Som eksempler på vedligeholdelse kan nævnes:

- varetagelse af den daglige rengøring,
- malerarbejde
- VVS- arbejde
- Elektrikerarbejde
- Tømrearbejde

Til stk. 5

Som eksempler på primær drift i mindre foreninger, der ikke medfører fradrag kan nævnes:

- Mindre administrative opgaver, f.eks. arkivarbejde, arbejde i omstilling eller receptionist- og sekretæropgaver.
- Mindre koordineringsopgaver, f.eks. i forbindelse med indsamling, koordination og formidling af frivilligt arbejde i mindre omfang eller i forbindelse med sammensætning af vagtplaner mv.
- Arbejde som bogholder eller revisor i foreninger, klubber mv.

Dette forudsætter dog, at det ikke er sædvanligt at ansætte lønnet arbejdskraft til denne form for arbejde, og at arbejdet ikke tidligere har været udført af lønnet arbejdskraft.

Til stk. 6

Som eksempler på vedligeholdelse i mindre foreninger, der ikke medfører fradrag kan nævnes opgaver, der består i f.eks.

- Lejlighedsvis rengøring eller den årlige hovedrengøring af klubhuset.
- Maling af klubhuset eller af spejderhytten.
- Opkridtning af boldbaner.
- Vinterklargøring af søspejdernes både og lignende.
- Vvs-arbejde og elektrikerarbejde, som ikke kræver autorisation.

Dette forudsætter dog, at det ikke er sædvanligt at ansætte lønnet arbejdskraft til denne form for arbejde, og at arbejdet ikke tidligere har været udført af lønnet arbejdskraft.

Til stk. 7

For at vurdere hvorvidt der er tale om en mindre organisation, forening eller lignende, kan der tages udgangspunkt i, hvor mange årsværk organisationen mv. budgetterer i. Såfremt der er højst tre lønnede årsværk i organisationen mv. vil organisationen mv. betragtes som en mindre organisation, forening eller lignende.

Oplysningspligt

Til stk. 9

Et medlem, der udfører frivilligt, ulønnet arbejde skal på ydelseskortet løbende oplyse a-kassen om antallet af timer, som medlemmet har arbejdet frivilligt og ulønnet, arbejdets art, og hvilken organisation, forening eller lignende arbejdet udføres for.

Det betyder bl.a. at medlemmet skal oplyse, såfremt der sker ændringer i arbejdets art, omfang mv., som kan have betydning for, om der skal ske fradrag og/eller om fradragets størrelse. Medlemmet skal f.eks. oplyse om vedkommende udfører frivilligt, ulønnet arbejde i en "ny" frivillig forening.

Medlemmet skal tilsvarende oplyse om arbejde, der kan karakteriseres som primær drift og vedligeholdelsesarbejde, jf. § 13, stk. 4, [og som ikke er omfattet af § 13, stk. 5 og 6].

Er medlemmet i tvivl om, hvorvidt en frivillig aktivitet eller et frivilligt, ulønnet arbejde medfører fradrag, kan medlemmet rette henvendelse til sin a-kasse.